

31. 5. 2023 / ODER / RECENZIJ

ŽIVA KADUNC

Živa Kadunc (1998) je obiskovala program Umetniška gimnazija: smer sodobni ples, izobraževanje pa je nadaljevala na Fakulteti za matematiko in fiziko in na Filozofski fakulteti. Trenutno deluje tudi na Radiu Študent, platformi SEEstage in v Magical Serpentes Theatre.

Ne me silit, da povem, kaj mislim

Zamisel: Anita Wach, Bojan Jablanovec

Koncept in režija: Bojan Jablanovec

Koreografija: Kristina Aleksova, Anita Wach

Montaža, avdioreaktivno programiranje slike, video projekcija: Stella Ivšek

Glasba: Eduardo Raon

Soavtorja glasbe: Boštjan Gombač, Luís André Ferreira

Glasba vključuje odlomke iz Vivaldijevih »Štirih letnih časov«.

Tehnični direktor: Martin Lovšin

Kostumografija: Olja Grubić

Scenografija: Matej Stupica

Izdelava in tehnika: Martin Lovšin

Odnosi z javnostjo: Sara Horžen

Producentka: Špela Trošt

Produkcija: Via Negativa

Programska podpora: Ministrstvo za kulturo RS in Mestna občina Ljubljana

Izvajalci: Anita Wach, Branko Potočan, Ena Kurtalić, Gregor Luštek, Kristina Aleksova, Loup Abramovici

Posebni gost: Žiga Srebot Jelovšek

Video (scenarij in režija): Bojan Jablanovec, (besedilo): Bojan Jablanovec, Anita Wach

Datum premiere: 15. april 2023, Stara mestna elektrarna

Datum ogleda: 16. april 2023, Stara mestna elektrarna

Vztrajnost, uniformnost in usklajenost so morebiti prve oznake, ki bi jih pripisali uprizoritvi *Ne me silit, da povem, kaj mislim*, ki se je odvijala sredi aprila v Stari mestni elektrarni pod idejno zamislijo **Anite Wach** in **Bojana Jablanovca**. Z neprestano, kot namignjeno tudi pretežno usklajeno, militantno hojo smo vrženi v opazovanje šestih performerjev (Anita Wach, Branko Potočan, Ena Kurtalić, Gregor Luštek, Kristina Aleksova, Loup Abramovici), ki ustvarjajo venomer prisotno dinamiko in se tekom dogajanja kljub v zadnjem delu prisotnim scenskim motilcem (sodelujoči in scenografski elementi), ki se znajdejo na njihovem intervalu gibanja po daljici, vsakič znova uskladijo. Vendar ravno zaradi konstantnosti opisanega dogajanja kmalu prenehamo z opazovanjem ali občudovanjem trme teh tako sčasoma nevidnih delavcev.

To je jasno tudi namen ustvarjalcev. Z nasičenim odrom pred nami je naša pozornost kmalu preusmerjena na scenografijo (Matej Stupica), ki zavzema z ogljem polno popisane stene ter vzdušje domače dnevne sobe s sedali, postavljenimi ob robove prizorišča. Zatem opazimo edinega sedečega performerja, ki se v pasivni vlogi prehranjuje s pekovskim izdelkom. Tedaj njegova vloga še ni osmišljena, kar nas umesti v prostor 3 aspektov, ki jih sčasoma prenehamo opazovati bodisi zaradi pasivnosti ali neomajne konsistence, našo pozornost pa kmalu privlači projekcija, ki se odvija na zadnjem delu odra.

NE ME SILIT, DA POVEM, KAJ MISLIM (FOTO: MARCANDREA)

Projekcija vključuje posnetke prejšnjih šestih performansov Anite Wach (iz sklopa serije performativnih dogodkov: 30 stavkov). Tako trije pozornost jemajoči elementi uprizoritve kot dokumentaristični posnetki se naslanjajo na delo *Družba spektakla* avtorja Guya Deborda, ki raziskuje površinskost, malone iluzičnost sodobne družbe. Intrigantno delo, ki pa poleg posnetkov, ki niso dobro kontekstualizirani, lahko v tej poziciji izpade že prežvečeno in moralno vzvišeno. Stokrat slišane krilatice o neskončnem nevidnem delu, postavitvi človeka na lestvico uporabne svobode ter postavljanje sebe na piedestal moralnih načel, ki slonijo na avtentičnosti ter zavračanju materializma, kapitala, namreč ne doprinašajo neke utemeljitve, pojasnitve ali raziskovanja posledic. Ohranijo se v mentaliteti "pristnost je dobra, današnja družba pa tega ne prioritizira", pri čemer se lahko vsakič znova vprašamo, čemu – poleg očitnega argumenta potrošništva – se en ekstrem smatra za inherentno boljšega od drugega? Pri tem je seveda edino smiselno ločiti ljudi od družbe – če karikiramo izraženo misel, bi lahko rekli, da je večina ljudi v redu, družba pa grozljivo enostavna v svojem mišljenju!

Dober nastavek o svobodni volji in omenjenih idejah pa naslavlja že omenjeni projektor sam, ki ga je sodelujoča Stella Ivšek postavila v vlogo posebljenega predmeta-performerja s svobodno voljo, kar projektor kaže z zamislimi, zapisanimi na platnu. Te so raznolike, najbolj prepričljive pa so tiste, ki kažejo željo po interakciji z nami, kar je najjasnejši prikaz razvijanja Debordove misli v celotni uprizoritvi. Povezanost, četudi z objektom, nas poživlja bolj kot karkoli drugega. Humoren vložek personifikacije projektorja, ki se alternirajoče pojavlja skozi večji del videnega, je šele stimulus, ki ga potrebujemo, da razvozlamo gledano ali da to dejansko pride do izraza.

NE ME SILIT, DA POVEM, KAJ MISLIM (FOTO: MARCANDREA)

Po eni izmed projektorjevih sekvenc se posvetimo utrujeni misli o moči spremembe oziroma o spremembi moči – s krikanjem imen večinoma politično vidnih, tudi pomembnejših figur (občasno se pridružijo imena korporacij) se vzpostavlja tudi sprememba odrskih postavitev – tako predmetov kot samih izvajalcev (sprememba gibanja, preobleka, prilagoditev novim elementom na sceni), očitnost tega pa ne bode v oči v pretirani meri.

V zadnjem delu uprizarjanega smo deležni segmentov posameznih izvajalcev, ti segmenti pa so večinsko krajši komični prispevki. Četudi so to prijetnejši izseki videnega, ki poleg podporne, razgibane glasbene sfere (Eduardo Raon) in nenavadne, skoraj maksimalizirane kostumografije (Olja Grubić) podajajo nekaj svežega, je naveličanost nad opazovanim na žalost najmočnejši faktor danega vzdušja. S še zadnjim kratkim monološkim komentarjem sicer vseskozi prisotnega posebnega gosta Žige Srebotja Jelovška, ki je *devianten*: je gibalno oviran posameznik in kot tak ne more biti vključen v (hiper)produktivno bivanje. A z nekaj odličnimi gradniki predstava ne zmore rešiti svoje repetitivne, presušene podobe in ostaja, že skoraj smešno, na površini same ideje.